

Tamiflubitis

M

Luc Bonneux is epidemioloog
beeld: Keke Keukelaar

Mocht de Mexicaanse griep u alle lichaamsopeningen uitkomen, is dit het laatste wat u moet lezen: dit seizoen zal er een milde maar frequente wintergriep optreden. Behandel die zoals u griep altijd hebt behandeld.

Het overige is een combinatie van dadendriftige ambtenarij, sensatiebeluste media, deskundige bangmakerij en nutteloze medicijnenstocks. Het is ongelooflijk hoe de verkopers van angst voor de tweede keer in minder dan vijf jaar de wereld in een schrikstuip krijgen. De eerste keer was het voor een banale vogelgriep die een zeldzame zoönotische ziekte bij mensen veroorzaakte, nu is het voor een banale griepvloed waarvan iedereen geboren voor 1968 er minstens één, vaak twee heeft overleefd. Lijdt de ambtelijke volksgezondheid (AVG) aan geheugenverlies?

In Groot-Brittannië sloeg de AVG het meest verwoestend toe. Terwijl het eigen National Institute of Clinical Excellence (NICE) waarschuwde tegen het gebruik van griepremmers, duwde de AVG tienduizenden kinderen deze troep door de strot. Letterlijk, want dit goedje smaakt goor. Meer dan de helft van de lagere schoolkinderen had last van maag- en darmklachten en maakte hun kuur niet af. De huisartsen werden overstroomd met klachten over bijwerkingen van oseltamivir. Tamiflubitis veroorzaakte meer kotsende kinderen dan griep. Een component van massahysterie was waarschijnlijk, maar niet onverwacht bij een cocktail van angst en weerzin waar grote aantallen kinderen preventief een goor medicijn moesten slikken, om redenen enkel bekend bij de AVG.

Ik lees op de griepsite van AVG Nederland – oftewel het RIVM – dat griepremmers de kans op complicaties na griep verlagen. Deze verrassende inzichten komen uit een oude studie van Roche, de verkopers van Tamiflu (Arch Intern Med 2003; 163: 1667). In deze studie zijn de bevolkingen ongelijk in omvang, zonder opgave van redenen, en ongelijk in leeftijd, zonder statistische controle.

De AVG laat de *intention to treat*-analyse geheel vallen. Je geeft nochtans nooit Tamiflu aan bevestigde influenza, steeds aan mensen met een griepachtig syndroom. Bij mensen zonder griep heeft Tamiflu geen werking

maar wel bijwerkingen. Mochten er opnames zijn voorkomen bij bevestigde griep, er werden er ook veroorzaakt bij mensen zonder griep. Het effect op ziekenhuisopnames was dus nul. De AVG presenteert deze selectieve gegevens als een tabel met louter percentages. De zeer kleine aantallen worden verborgen en het commentaar is, in het licht van het gebrek aan statistische betrouwbaarheid, waanzinnig.

Geconfronteerd met de resultaten van een recente meta-analyse, uitgevoerd in opdracht van NICE (Lancet Infect Dis 2009; online publicatie 11 augustus), beweerde Van Dissel, de hoofdauteur van dit opus, 'dat er veel meta-analyses zijn'. De kunst van de wetenschappelijke evaluatie betreft het onderscheiden van betrouwbare signalen uit de kakofonie van publicaties. Dat vak is te leren.

Het punt is niet dat neuraminidase-inhibitoren theoretisch geen griepcomplicaties kunnen voorkomen, het punt is dat complicaties te zeldzaam zijn. Daarom heb je zeer grote studies nodig, die enkel kunnen aantonen dat het *number needed to treat* te groot is om klinisch relevant te zijn. Daarom staat de industrie niet te springen, daarom zijn alle degelijke meta-analyses eensluidend over de afwezige evidence over complicaties. Daarom is Tamiflu niet kosteneffectief bij de behandeling van griep en daarom komt het niet in de buurt van enig criterium voor noodzakelijke zorg. Daarom is het onverantwoordelijke verspillen en daarom verdient dit een sterke onafhankelijke onderzoekscommissie, die evidence naast adviezen legt.

In een web van netwerken onderhoudt de medische industrie nauwe banden met deskundigen en media, die vervolgens de politiek en ambtenarij onder zware druk zetten. De adviesorganen zijn een onderdeel van deze netwerken. Dit leidt tot zeer defensieve geneeskunde in dienst van de industrie. KNMG en KNAW, er is werk op de plank.

**De verkopers van de angst
krijgen de wereld
weer in een schrikstuip**